

LBRIS

We know
books

Yasunari Kawabata

Frumoasele adormite

Traducere din japoneză și note de
ANCA FOCȘENEANU

HUMANITAS
fiction

Cuprins

Prima noapte	5
A doua noapte	37
A treia noapte	71
A patra noapte	93
A cincea noapte	109

Prima noapte

— Vă rog să nu faceți glume nepotrivite sau să încercați să băgați degetul în gura fetei adormite, i-a atras atenția femeia de la pensiune bătrânului Eguchi.

De fapt această casă nu prea putea fi numită pensiune, etajul întâi era format numai din două camere, camera de aproximativ 13 m² în care stătea el acum de vorbă cu femeia și camera alăturată, care era probabil un dormitor și, după câte își putuse da seama, nici la parterul îngust nu părea să existe vreo altă cameră de oaspeți. Casa nu avea nici firmă de pensiune la intrare. Poate nu se putea pune firmă din cauza secretului pe care-l ascundea. Înăuntru domnea o liniște perfectă.

În afară de femeia care îl întâmpinase la poartă și care-i vorbea acum, nu văzuse pe nimeni și, fiind acolo pentru prima dată, nu își putea da bine seama dacă era patroana acelui local sau doar o slujnică. Oricum, știa că era mai bine să

nu pună prea multe întrebări indiscrete în calitate de client.

Femeia avea între patruzeci și cincizeci de ani și era mică de statură. Vocea îi era tânără și modul ei de a vorbi era parcă intenționat molcom, încât nu puteai sesiza mișcarea buzelor subțiri. Când vorbea nu îl privea în față. În adâncul ochilor negri avea o scânteiere care topea într-o clipă neîncrederea interlocutorului și ea însăși, cu calmul dat de experiență, părea incapabilă să suspecteze pe cineva.

I-a preparat ceai verde cu apa care fierbea pe cămin, într-un ceainic de metal. Calitatea ceaiului verde, precum și cantitatea, erau extrem de rafinate pentru locul și situația aceea, făcându-l pe Eguchi să se simtă deodată în largul lui. În alcov era atârnat un peisaj de Kawai Gyokudo¹, o reproducere desigur, reprezentând un sat de munte îmbrăcat în culori calde de toamnă. Nimic în acea cameră nu părea să ascundă un mister.

— Să nu încercați să treziți fata, pentru că orice ați face, ea nu se va trezi. Doarme adânc și nu știe nimic din ce se petrece și nici cine a fost cu ea peste noapte, a repetat femeia. De aceea nu trebuie să fiți îngrijorat că cineva ar putea fi indiscret.

1. Pictor japonez (1873–1957).

Bătrânul Eguchi nu a dat glas nenumăratelor îndoieli care îi încolțiseră în minte.

— Fetele de aici sunt foarte frumoase. Și nu primim decât clienți de încredere.

În loc să încuviințeze, Eguchi și-a privit ceasul.

— Ce oră este?

— Unsprezece fără un sfert.

— S-a făcut deja unsprezece? Știu că persoanelor în vârstă le place să se culce devreme și să se scoale devreme, așa că puteți să mergeți la culcare oricând doriți, a spus femeia, ridicându-se și deschizând puțin ușa camerei vecine. A folosit mâna stângă. Poate era stângace. Eguchi a urmat-o, ținându-și respirația. Ea și-a aplecat capul prin ușa întredeschisă și a aruncat o privire în cameră.

Silueta ei văzută din spate nu avea nimic deosebit, iar gestul de a privi astfel în cameră îi devenise cu siguranță firesc, dar pe Eguchi l-a îngrijorat. Pe modelul cu tobe japoneze al brâului de la chimono era desenată o pasăre mare și ciudată. Nu știa ce pasăre e. Dar oare de ce avea ochi și picioare care păreau atât de reale dacă era doar un desen? Bineînțeles că nu era ceva grotesc, ci doar un model neinspirat, dar ceea ce îl îngrijora și îl intriga pe Eguchi în momentul în care privea silueta întoarsă a femeii era tocmai această pasăre. Stofa brâului era de un galben-pal spre alb. Camera vecină părea întunecată.

Femeia a împins ușa la loc, dar nu a încuiat-o, și a pus cheia pe masa din fața lui Eguchi. Vorbea firesc, ca și cum nu se întâmplase nimic.

— Uitați cheia. Odihnă plăcută! Dacă nu puteți dormi aveți lângă pernă niște somnifere.

— Nu aveți puțin vin?

— Aici nu se servește vin.

— Nici măcar așa, pentru somn, înainte de culcare?

— Nu.

— Fata e dincolo, în cameră?

— Da, vă așteaptă dormind adânc.

— A, da? s-a mirat puțin Eguchi.

Oare când intrase fata în cameră? Și de când dormea acolo? Când femeia crăpase ușa și privise înăuntru, voise oare să se îndoiască că fata adormise?

Deși prietenii de vârsta lui care veneau aici îi povestiseră că fata aștepta dormind și nu se trezea deloc, totuși acum, la fața locului, acest lucru i se părea de necrezut.

— Vă schimbați aici? Femeia părea pregătită să îl ajute. Eguchi nu a răspuns.

— Se aude zgomotul valurilor. Și al vântului...

— Valurile fac zgomotul acesta?

— Noapte bună, s-a retras femeia, fără să-i răspundă.

Rămas singur, bătrânul Eguchi a cercetat cu privirea camera în care se afla, apoi ochii i s-au

oprit asupra ușii care ducea în camera alăturată. Era o ușă din scândură de brad. Părea să nu fi fost construită odată cu casa, ci adăugată ulterior. Privind bine, îți dădeai seama că și peretele despărțitor fusese probabil inițial un perete glisant, *fusuma*, iar pentru a construi camera secretă a „frumoaselor adormite“ fusese transformat într-un perete adevărat. Era de aceeași culoare cu ceilalți pereți, dar se vedea că vopseaua era mai nouă.

Eguchi a luat cheia pe care o lăsase femeia. Era o cheie obișnuită. Dar, deși ținea cheia în mână ca și cum era pregătit să se ducă dincolo, nu s-a ridicat.

Așa cum spusese femeia, zgomotul valurilor se auzea puternic. Se auzeau ca și cum s-ar fi spart, lovindu-se de o stâncă înaltă, iar această casă mică s-ar fi aflat în vârful stâncii. Era vuietul unui vânt care prevestea apropierea iernii. Poate că poziția casei crea acest sentiment de iarnă, sau poate că totul era numai în mintea lui Eguchi, pentru că, în realitate, deși focul era slab, în cameră nu era frig. Era chiar o regiune cu o climă blândă. Încă nu începuseră să cadă frunzele. Pentru că ajunsese seara târziu, Eguchi nu putuse vedea bine locul, dar simțise mirosul mării. Trecând de poartă, pătrunsese într-o grădină prea mare pentru acea casă, în care erau mulți pini și arțari bătrâni. Pe cerul puțin întunecat se conturau puternic

umbrele acelor subțiri de pin negru. Probabil că acest loc fusese odinioară o reședință de vară.

Cu mâna cu care luase cheia și-a aprins o țigară și după doar două-trei fumuri a stins-o în scrumieră aproape întreagă. Apoi a fumat pe îndelete o a doua țigară. În loc să privească ironic emoția ușoară care-l cuprinsese, avea un sentiment de imensă deșertăciune. Avea obiceiul să bea puțin vin pentru a adormi, dar somnul îi era superficial și deseori bântuit de coșmaruri. Nu putea uita versurile dintr-un poem al unei femei care murise de tânără de cancer, „Pentru nopțile când cineva nu poate dormi trebuie să pregătești o broască râioasă, un câine negru și un cadavru de înecat“. Își aminti și acum acele versuri și îl străfulgeră gândul că fata care dormea, adică fata care fusese adormită în camera vecină, ar putea fi un fel de înecată. La acest gând avu o ezitare să se ridice și să se ducă acolo. Nu știa ce li se dădea fetelor ca să doarmă, dar, cum păreau căzute într-o transă în care aproape că își pierdeau cunoștința, era posibil ca fata care îl aștepta să aibă pielea de culoare cenușiu-întunecat, ca și cum ar fi luat droguri, să aibă cearcăne și trupul uscat și slab, cu oasele împungând prin piele. Sau poate are trupul umflat, moale și rece. Poate că doarme sforăind încet, lăsând să i se vadă gingiile scârbos de vineții. Firește că la cei șaiszeci și șapte de ani ai lui,

Eguchi petrecuse în compania femeilor și câteva nopți îngrozitoare. Și mai ales pe acelea nu le putea uita.

Urâtenia nu venea din faptul că femeile erau urâte, ci din cotiturile nefericite ale vieții lor la acel moment. Eguchi nu mai voia cu nici un preț să repete la vârsta asta o astfel de experiență neplăcută. Exact la acest lucru se gândise când a venit aici. Căci ce putea fi mai groaznic decât un bătrân neputincios care încerca să se cuibărească o noapte întreagă lângă o fată tânără care dormea tot timpul? Dar oare nu venise și el aici căutând această plăcere extrem de nefirească a bătrânilor?

Femeia spusese că nu veneau decât clienți de încredere și cei care frecventau acest loc chiar păreau așa. Și bătrânul prieten care îi recomandase lui Eguchi acest loc încetase să mai fie bărbat. Și îi recomandase acest loc, crezând poate că și Eguchi era în aceeași situație.

Probabil că femeia era obișnuită cu astfel de clienți și de aceea nu îl privise cu milă sau curiozitate pe Eguchi. Datorită faptului că avea încă multe lucruri care îl interesau și de care se ocupa, Eguchi nu ajunsese încă ceea ce femeia înțelegea prin „client de încredere“, dar încerca să fie așa. Depindea de ce simțea în momentul respectiv, de locul în care se afla și de persoana cu care vorbea. Era hărțuit de urâtenia bătrâneții și se gândea că

nefericirea și neputința bătrânilor care veneau în acest loc nu erau departe nici de el. Însuși faptul că venise aici nu era decât un semn sigur că acestea se apropiau. Și poate tocmai de aceea nu se gândise nici o clipă să încalce regulile impuse bătrânilor care veneau aici. Dacă îți pui în gând să le respecti, poți cu siguranță să le respecti. Acest loc părea un club secret al bătrânilor, un club cu puțini membri, iar Eguchi nu venise aici nici să dea în vileag secretele clubului, nici să strice convențiile și regulile. Faptul însuși că acest loc nu îi trezea prea mult curiozitatea era un semn că îmbătrânise.

„Unii clienți spun că visează frumos aici. Alții spun că își amintesc de tinerețe...”, îi reveniră lui Eguchi în minte cuvintele femeii care-l întâmpinase. S-a sprijinit cu o mână de masă, s-a ridicat și, cu o față impasibilă, a deschis ușa din lemn de pin care ducea în camera vecină.

— A! Exclamația i-a fost smulsă lui Eguchi de draperia de catifea de culoare roșu-închis. Culoarea părea și mai intensă prin contrast cu lumina slabă din încăpere, iar în fața draperiei părea că plutește o lumină ireală care i-a dat senzația că pătrunsese în lumea iluziei. Draperia înconjura toată camera. Și ușa din lemn de brad pe care intrase era ascunsă de draperie, în dreptul ei fiind înnodat capătul acesteia. Încuind ușa și dând la

o parte draperia, Eguchi s-a uitat la fata adormită. Nu se prefăcea doar că doarme, respirația ei trăda un somn adânc. Bătrânului i s-a tăiat răsuflarea la vederea neașteptatei frumuseți a fetei. Nu doar frumusețea ei era uimitoare, ci și vârsta ei fragedă. Nu îi vedea decât fața, întoarsă spre el, dar părea să aibă sub douăzeci de ani. A simțit cum în piept i se trezea o viață nouă.

Încheietura mâinii drepte îi ieșea de sub pătură, iar mâna stângă părea întinsă în voie. Mâna dreaptă, cu degetul mare ascuns pe jumătate sub obraz, se întindea pe pernă de-a lungul chipului adormit, iar vârfurile degetelor, datorită moliciunii somnului, erau îndoite lejer înăuntru, dar nu într-atât încât să nu ghicești gropițele fermecătoare care se formau la baza acestora. Culoarea sângelui tânăr se intensifica pe măsură ce înainta din dosul palmei spre vârful degetelor. Era o mână albă, unduitoare și moale.

— Dormi? Nu te scoli? a spus Eguchi, dorind să-i atingă mâna, dar a strâns-o doar în palmă și a scuturat-o ușor.

Și-a dat seama că fata nu avea să se trezească. Fără să-i lase mâna, i-a privit fața, întrebându-se ce fel de fată o fi în viața obișnuită. Nu avea sprâncenele atinse de fard, iar genele închise îi erau dese și frumoase. A simțit aroma părului ei.

Prins în mrejele fetei, lui Eguchi i s-a părut peste o vreme că valurile răsună puternic. S-a smuls totuși din visare, și-a pus pijamaua. Dându-și seama abia acum că încăperea era luminată de sus, s-a uitat și a văzut că în tavan erau două ferestruici mici, acoperite cu hârtie japoneză, iar lumina lămpii pătrundea pe acolo.

O astfel de lumină era poate potrivită pentru culoarea roșu-închis a draperiei, sau poate că fusese aleasă pentru a face să strălucească în roșul draperiei pielea fetei, ca ea să pară neomenesc de frumoasă... se gândea în voie Eguchi, care de obicei nu prea avea timp pentru astfel de reflecții. Totuși culoarea draperiei, cu toată lumina, nu se reflecta și pe obrajii fetei. Ochii lui Eguchi se obișnuiseră încet-încet cu lumina acestei camere, deși, de fapt, era prea luminoasă pentru el, care totdeauna dormea cu lumina stinsă. Se părea însă că lumina din tavan nu putea fi stinsă. În acea lumină a observat că așternutul era de fulgi moi.

Temându-se să nu o trezească pe fata care nu putea fi trezită, a intrat ușor lângă ea în așternut. Fata era complet goală. În plus, nu păru să tresară sau să se ferească când l-a simțit așezându-se lângă ea. Chiar dacă dormea adânc, era de așteptat măcar o tresărire la o fată atât de tânără, când simțea un bărbat lângă ea, dar Eguchi, gândindu-se că ea nu dormea de fapt un somn obișnuit,